

София 1618, район Овча Купел, бул. Цар Борис III № 136В

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
на
"ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ" АД
към 31.12.2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1 Отчет за финансовото състояние	3
2 Отчет за всеобхватния доход	4
3 Отчет за промените на собствения капитал и специализираните резерви	5
4 Отчет за паричните потоци (пряк метод)	6
5 Пояснителни бележки към финансовия отчет	7

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
хиляди лева

	Бележки	Година, приключила на 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
АКТИВИ			
Нетекущи активи		35	4
Материални активи	5.1	16	3
Нематериални активи	5.2	18	-
Други нетекущи активи	6	1	1
Текущи активи		5 451	4 890
Вземания	7	246	188
Парични средства	8	5 022	4 516
Финансови активи на специализирани резерви	9	179	182
Други текущи активи	10	4	4
ОБЩО АКТИВИ		5 486	4 894
ПАСИВИ			
Собствен капитал		3 569	3 102
Основен капитал	11.1	6 440	6 440
Общи резерви		95	54
Непокрита загуба	11.3	(3 433)	(3 793)
Текуща печалба/загуба	11.3	467	401
Специализирани резерви	12	1 756	1 615
Текущи задължения	13	161	177
ОБЩО ПАСИВИ		5 486	4 894

Пояснителните бележки от стр.7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:

Красимир Викев

Изпълнителен директор:

Дойчо Диев

Изпълнителен директор:

Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 15.04 / ..... / 2020 г.

Росица Тричкова

Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев

Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
хиляди лева

	Бележки	За годината, завършваща на 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
Приходи от пенсионноосигурителна дейност	14.1	2 346	2 318
Други приходи	14.2	23	-
Разходи по видове	15	(1 744)	(1 814)
Разходи за материали	15.1	(14)	(39)
Разходи за външни услуги	15.2	(665)	(778)
Разходи за възнаграждения	15.3	(887)	(825)
Разходи за осигуровки	15.4	(150)	(157)
Разходи за амортизации	15.5	(17)	(1)
Други разходи	15.6	(11)	(14)
Разходи от преценка на парични средства	15.7	-	(5)
Разходи за управление на собствени средства	16	(13)	-
Разходи за инвестиране на специализираните резерви	17	(4)	(8)
Разходи за заделени специализирани резерви за гарантиране минимална доходност на УПФ и ППФ	18	(141)	(90)
Общо разходи		(1 902)	(1 917)
Печалба/загуба след данъци	19	467	401
Друг всеобхватен доход		-	-
Общ всеобхватен доход		467	401

Пояснителните бележки от стр.7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:

Красимир Викев

Изпълнителен директор:

Дойчо Динев

Изпълнителен директор:

Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 15 / 04 / 2020 г.

Росица Тричкова

Регистриран одитор, отговорен за одита

„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев

Регистриран одитор, отговорен за одита

„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ РЕЗЕРВИ

	Основен капитал	Финансов резултат	Резерви	хилйади лева Общо собствен капитал
Салдо към 01.01.2018	6 440	(3 776)	37	2 701
Увеличение за сметка на собствениците	-	-	-	-
Финансов резултат 2018	-	401	-	401
Общи резерви	-	(17)	17	-
Салдо към 31.12.2018	6 440	(3 392)	54	3 102
Промени в счетоводната политика – МСФО 15	-	-	-	-
Промени в счетоводната политика – МСФО 9	-	-	-	-
Салдо към 01.01.2019	6 440	(3 392)	54	3 102
Финансов резултат 2019	-	467	-	467
Общи резерви	-	(41)	41	-
Салдо към 31.12.2019	6 440	(2 966)	95	3 569
		Резерв за		
	Пенсионен резерв	гарантиране		
Специализирани резерви		минимална		
		доходност		
Салдо към 01.01.2018	9	1 517		
Увеличение	-	90		
Намаление	1	-		
Салдо към 31.12.2018	8	1 607		
Салдо към 01.01.2019	8	1 607		
Увеличение	-	141		
Намаление	-	-		
Салдо към 31.12.2019	8	1 748		

Пояснителните бележки от стр.7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:

Красимир Викев

Изпълнителен директор:

Дойчо Динев

Изпълнителен директор:

Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 15/04/2020 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД

хиляди лева

	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ		
Парични потоци от пенсионните фондове за такси и удържки	2 271	2 316
Парични потоци към пенсионните фондове за такси и удържки	(4)	-
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	(925)	(912)
Парични потоци, свързани с комисионни на осигурителни посредници	(156)	(276)
Други постъпления от оперативна дейност	8	-
Други плащания от оперативна дейност	(678)	(690)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	516	438
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ		
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и др.	16	24
Парични потоци, свързани с дълготрайни материални и нематериални активи	(49)	-
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(33)	24
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ		
Парични потоци от допълнителни вноски на собствениците	-	-
Нетен паричен поток от финансова дейност	-	-
Начислена/възстановена очаквана кредитна загуба на парични средства в банка	23	(23)
Нетно изменение на паричните средства и еквиваленти	506	439
Парични наличности и еквиваленти в началото на отчетния период	4 516	4 077
Парични наличности и еквиваленти в края на отчетния период	5 022	4 516

Пояснителните бележки от стр.7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Викев

Изпълнителен директор:
Дойчо Динев

Изпълнителен директор:
Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 15.04.2020 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

Пояснителни бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

“Пенсионноосигурителен институт” АД („Дружеството“) е регистрирано в Търговския регистър на 24.04.2008 г. с ЕИК 200098313. Дружеството не се ограничава със срок.

В съответствие с действащата нормативна уредба допълнително пенсионно осигуряване като основна дейност могат да извършват само акционерни дружества, лицензирани от Комисията за финансов надзор (КФН).

“Пенсионноосигурителен институт” АД притежава лицензия № 03 – ПОД от 28.02.2008 г. Съгласно лицензията Дружеството създаде:

- Универсален пенсионен фонд “Пенсионноосигурителен институт”;
- Професионален пенсионен фонд “Пенсионноосигурителен институт” и
- Доброволен пенсионен фонд “Пенсионноосигурителен институт”, получили разрешения за управление, съответно с решения № 1098 – УПФ/25.08.2008 г., № 1099 – ППФ/25.08.2008 г. и № 1100 – ДПФ/25.08.2008 г. от заместник-председателят на КФН, ръководещ Управление „Осигурителен надзор“. Същите са регистрирани и вписани на 16.09.2008 г. в Софийския градски съд.

“Пенсионноосигурителен институт” АД управлява пенсионните фондове и развива своята дейност в съответствие с изискванията на Кодекса за социално осигуряване, наредби и указания, издадени от КФН.

„Пенсионноосигурителен институт” АД е член на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване.

Седалището и адреса на дейност на Дружеството е гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136В, а адреса за кореспонденция е гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А.

Регистрираният капитал на дружеството към 31.12.2019 г. е в размер на 6 440 хил.лева, разпределен на 6 440 броя акции, всяка една от тях с номинал от 1 хил.лева.

„Пенсионноосигурителен институт” АД е с едностепенна система на управление. Съветът на директорите (СД) към 31 декември 2019 г. е в състав:

1. Дойчо Динев – Председател и Изпълнителен директор
2. Славейко Гергинов – Зам.председател и Изпълнителен директор
3. Гълъбин Гълъбов – Член на СД
4. Биляна Вълчева – Независим член на СД
5. Мария Масларова – Независим член на СД

Дружеството се представлява едновременно от Дойчо Динев, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор и Славейко Гергинов – зам. председател на СД и Изпълнителен директор

През 2019 г. като членове на СД са освободени - Мирослава Иванова Костова и Павел Огнянов Панайотов. Избрани бяха следните нови членове на СД: Дойчо Динев Дойчев,

Гълъбин Николов Гълъбов, Биляна Енчева Вълчева и Мария Стоянова Масларова-Гъркова.

Избраният на ОСА на дружеството Одитен комитет е в състав: Славейко Гергинов, Вяра Христова и Николина Николова. Неговият статут е одобрен от ОСА, в съответствие с изискванията на ЗНФО.

Към края на 2019 г. заетите по трудов договор в пенсионното дружество са 26 лица (2018 г. – 31 лица).

Дружеството извършва единствено допълнително пенсионно осигуряване и не може да осъществява други търговски сделки, които не са пряко свързани с дейността му. Дружеството управлява активите и администрира индивидуалните партиди на осигурените лица в създадените от него Фондове. Размерът на изплащаните срочни пенсии на осигурените лица в управляваните фондове се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, срока на получаване на пенсията и одобрения технически лихвен процент от заместник-председателя на КФН. Размерът на изплащаните пожизнени пенсии се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрени от заместник-председателя на КФН.

Дружеството не може да отпуска заеми и да емитира облигации. За осъществяване на дейността си, Дружеството е сключило договор с банка-попечител, която съхранява активите на управляваните Фондове. Дружеството е сключило договори и с инвестиционни посредници, които извършват сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фондовете и Дружеството. Съгласно изискванията на КСО Дружеството формира специализирани резерви – пенсионен резерв и резерв за гарантиране на минималната доходност. По всяко време Дружеството трябва да отговаря на изискванията за капиталова адекватност и да разполага със собствен капитал над 50% от установения минимум от 5 млн. лева.

Дружеството отговаря имуществено (с капитала и активите си) пред осигурените лица за загуби, настъпили в резултат на недобросъвестно изпълнение на своите задължения по отношение на представяването и управляването на създадените от него пенсионни фондове.

За управление на активите на Фондовете Дружеството получава такси и удържки, регламентирани съгласно изискванията на КСО и определени в Правилниците за организацията и дейността на УПФ, ППФ и ДПФ.

Всеки от Фондовете води отделно счетоводно отчитане и съставя отделни финансови отчети.

2. База за изготвяне на финансовите отчети и промени в счетоводната политика

Основните счетоводни политики при изготвянето на финансови отчети на Дружеството са оповестени по-долу. Тези политики са последователно прилагани, освен ако изрично не е упоменато друго.

2.1. База за изготвяне на финансовите отчети

Годишният финансов отчет на „Пенсионноосигурителен институт” АД е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лев, който е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева, включително сравнителната информация за 2018 г.,

освен ако не е посочено друго. Във връзка с първоначалното прилагане на МСФО 16 от началото на 2019 г. сравнителната информация за предходната година не е преизчислена, поради факта че към 01.01.2019 г. дружеството е страна само по краткосрочни лизингови договори, които са прекратени през годината.

Този финансов отчет е изготвен при спазване на конвенцията за историческата цена, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по ССПЗ. Изготвянето на финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да прави оценки и предположения, които влияят върху балансовата стойност на активите и пасивите към датата на финансовите отчети и върху размера на приходите и разходите през отчетния период, както и да оповестява условни активи и пасиви. Въпреки че тези оценки се базират на най-точната преценка на текущите събития от страна на ръководството, същинските резултати може да се различават от прогнозните оценки.

2.2. Действащо предприятие

Дружеството отчита нетен положителен финансов резултат за 2019 г. в размер на 467 хил. лева. Неговия собствен капитал е по-малък с 2 871 хил. лева от регистрирания му капитал, като в същото време текущите активи към 31 декември 2019 г. превишават с 5 290 хил. лева текущите пасиви на дружеството.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на пенсионното дружество да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността ръководството счита, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет. Тази оценка на ръководството е отразена и в неговия актуализиран бизнес план за 2020 г.

2.3. Нови и ревизирани стандарти за финансово отчитане

2.3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019 г.

Следните нови стандарти, както и изменения и разяснения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

МСФО 16 Лизинг установява лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, по подобие на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17.

Изменения на МСФО 9 “Финансови инструменти” – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора.

Изменения в МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане. Тези изменения уточняват, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и разходите за лихви за периода след промяната в плана, дружеството е длъжно да използва актуализирани актюерски предположения.

Изменения в МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия. Съгласно това изменение дружеството следва да прилага МСФО 9,

включително изискванията за обезценка, относно дългосрочно участие в асоциирано или съвместно контролирано предприятие, което е част от нетната инвестиция в тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015 г. - 2017 г. основните изменения са с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки във следните стандарти:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснения относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснения относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснения относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъка върху доходите“. Разяснението дава насоки за счетоводното признаване и оценяване само на данъците върху дохода по МСС 12, когато съществуват несигурности, свързани с данъчното им третиране. Когато съществува несигурност, дружеството следва да признае и оцени текущи или отсрочени данъчни пасиви или активи съгласно МСС 12, като за целта определи облагаеми печалби, данъчни загуби, данъчни основи и данъчни ставки.

Приемането на тези изменения и разяснения към съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Дружеството. Същото е валидно и за МСФО 16, който е в сила от 1 януари 2019 г.. Дружеството е страна по краткосрочни лизингови договори, прекратени през отчетната 2019 г.

2.3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет няма нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и/или разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила.

2.3.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Ръководството на Дружеството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решенията за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

МСФО 17 Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов всеобхватен модел за отчитане на всички видове застрахователни договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Този стандарт не е приложим за дейността на Дружеството.

МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки, в сила за годишни периоди, започващи на

или след 1 януари 2016 г. ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал.

Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: „Признаване и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване” в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации - Дефиниция за бизнес. Измененията са в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г. и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период. Те все още не са приети от ЕС.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки - Дефиниция за същественост. Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС.

Изменения в Концептуална рамка за финансово отчитане. БМСС публикува изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС. Новите моменти в нея са концепцията за оценка, за представяне и оповестяване, както и за отписване на активи и пасиви от финансовите отчети. Актуализирани са определенията за актив и пасив, както и критериите за тяхното признаване във финансовите отчети. Включени са разяснения относно основни понятия – предпазливост, оценка на несигурността, предимство на съдържанието пред формата и „с грижата на добрия търговец“.

Дружеството очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху неговия финансов отчет в периода на първоначалното им прилагане.

3. Ефект от първоначално прилагане на МСФО 16 Лизинг

През текущата година Дружеството е приложило МСФО 16, който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019 г.

МСФО 16 въвежда нови или изменени изисквания по отношение на счетоводното отчитане на лизинга. Той въвежда значителни промени в счетоводното отчитане на лизингополучателя, като премахва разликата между оперативен и финансов лизинг и изисква признаването на актив с право на ползване и лизингово задължение при започване на всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите, по които са с ниска стойност и когато такива облекчения са приети. За разлика от счетоводното отчитане на лизингополучателя, изискванията по отношение на счетоводното отчитане на лизингодателя остават до голяма степен непроменени.

Датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 за Дружеството е 1 януари 2019 г.

Дружеството е приложило МСФО 16, използвайки подхода за кумулативния ефект, в съответствие с параграф В5, буква б). Този подход изисква Дружеството (в качеството си на лизингополучател) да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане на новия стандарт. Освен това, подхода не изисква Дружеството (в качеството си на лизингополучател) да преизчислява сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

За краткосрочни лизингови договори със срок до 12 месеца или по-малко, както и за лизингови договори, активите по които са с ниска стойност, Дружеството е избрало да признае разход за лизинг по линейния метод за срока на лизинговия договор в съответствие с параграф 6 на МСФО 16.

Финансов ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16, е описан по-долу както следва:
По отношение на действащите до 01.01.2019 г. договори за оперативен лизинг на дружеството, съответната информация за тях (която не е преизчислена) е представена по-долу:

31.12.2018
хил. лв.

Минимални лизингови плащания по оперативен лизинг, признати като разход през годината

(35)
(35)

Към 31.12.2018 г. Дружеството има неизплатени задължения по краткосрочни оперативни лизингови договори в размер на 35 хил. лева.

При първоначално прилагане на МСФО 16 дружеството е ползвало практически целесъобразната мярка за отчитане като текущи разходи на краткосрочните лизингови договори и в тази връзка през 2019 г. са признати текущи разходи за външни услуги - 19 хил. лева, представляващи плащания по лизингови договори, прекратени през годината. Същите се отнасят за наетия офис на Дружеството.

Няма промяна в отчета за паричните потоци на дружеството за 2019 г. в резултат на прилагането на МСФО 16, тъй като Дружеството не е признало активи с право на ползване по действащите към 01.01.2019 г. договори за оперативен лизинг.

Счетоводното отчитане при лизингополучателя при лизинг, класифициран по-рано като оперативен лизинг

От 1 януари 2019 г. МСФО 16 променя начина, по който Дружеството в качеството си на лизингополучател отчита лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17 и отчитани като задбалансови позиции.

Съответно Дружеството, прилагайки МСФО 16 за всички лизингови договори изпълнява следното:

- Признава активи с право на ползване и лизингови задължения във отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, като коригира актива с право на ползване със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания в съответствие с изискванията на МСФО 16;
- Признава амортизация на активи с право на ползване и лихви върху лизингови задължения в отчета за доходите;
- Отделя общата сума на паричните средства, платени по главницата и отчетени като парични потоци за финансова дейност и лихвата, призната също като паричен поток от финансова дейност в отчета за паричните потоци.

Стимулите по лизинг се признават като част от оценката на активите с право на ползване и

лизинговите задължения, докато съгласно МСС 17 те водеха до признаването на стимул по лизинг, амортизиран като намаление на общите разходи за наем по линейния метод.

Съгласно МСФО 16 активите с право на ползване се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36. В дружеството към момента няма такива активи.

За краткосрочни лизингови договори със срок до 12 месеца или по-малко, Дружеството е избрало да признае при първоначалното прилагане на МСФО 16, разход за лизинг по линейния метод за срока на лизинговия договор в съответствие с параграф 6 на МСФО 16.

Дружеството е използвало следните практически целесъобразни мерки при прилагането на подхода за кумулативния ефект към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17:

- Дружеството е избрало да не признава активи с право на ползване и лизингови задължения по отношение на лизингови договори със срок до 12 месеца от датата на първоначалното прилагане на МСФО 16;
- Дружеството е използвало последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, когато той съдържа опции за удължаване или прекратяване.

Счетоводна политика, прилагана до 31.12.2018 г.

Лизингов договор се класифицира като финансов, когато рисковете и изгодите, свързани със собствеността върху актива в значителна степен се прехвърлят върху наемателя. Всички останали договори за лизинг се класифицират като оперативен лизинг. Всички разходи по оперативен лизинг се признават текущо на линейна база за целия срок на лизинговия договор, съгласно МСС 17.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО, приети от ЕС. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Дружеството прие да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет, или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката. Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи и разходи

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение. Приход се признава при изпълнението на услугата или при прехвърлянето на риска върху клиента. Дружеството признава като приходи таксите от Доброволния Пенсионен Фонд (ДПФ), Универсалния Пенсионен Фонд (УПФ) и Професионалния Пенсионен Фонд (ППФ).

Приходът, свързан със сделка по предоставяне на услуги се признава, когато резултатът от сделката може надеждно да се оцени.

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

Оперативните разходи се признават в Отчета за всеобхватния доход в момента на ползване на услугата или към датата на тяхното възникване.

4.5. Нематериални активи

Нематериални активи включват софтуер и лицензии. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

4.6. Машини, съоръжения и оборудване

Машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи се прибавят към балансовата сума на актива когато е вероятно Дружеството

да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Машини, съоръжения и оборудване, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на машини и съоръжения се изчислява, като се прилага линейния метод (за данъчни и счетоводни цели) върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Транспортни средства 4 г.
- Компютърна техника 2 г.
- Програмни продукти 2 г.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход.

Избраният праг на същественост за машините, съоръженията и оборудването на Дружеството е в размер на 700 лева.

4.7. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

4.7.1. Финансови активи

Класификация

Съгласно МСФО 9, след първоначалното им признаване финансовите активи се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Класификацията се базира на два критерия: бизнес модела за управление на активите на Фонда и дали договорните парични потоци от инструмента представляват само плащания на главница и лихва по непогасената сума на главницата.

Оценката на бизнес модела на Дружеството е извършена към датата на първоначалното прилагане на МСФО 9 - 1 януари 2018 г. Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи се определя от начина, по който той управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Във връзка с горното, бизнес модела на Дружеството е, че финансовите активи не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и

продажба на финансови активи.

Оценката дали договорните парични потоци по финансовите инструменти се състоят само от главница и лихва се прави въз основа на фактите и обстоятелствата към първоначалното признаване на активите.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на уреждане на сделката, т.е. на датата на сепълмента.

Инвестиции, отчитани по ССПЗ

Финансовите активи, притежавани от Дружеството представляват инвестирани парични средства в държавни ценни книжа. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството след неговите инвестиции в банкови депозити.

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

Вземания, отчитани по амортизирана стойност

Вземания, възникнали първоначално във Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар. За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" по неиздължената сума на главницата.

Като текущи вземания се класифицират вземанията в срок до 12 месеца от тяхното възникване. Краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност в момента на тяхното възникване. Краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва или доход.

Парични средства по банкови сметки

Дружеството отчита като парични средства налични суми в брой, както и сумите по разплащателни сметки в банки или по депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са леснообръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им. Като парични средства се представят и и средствата на депозитите с подълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството, съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Банковите влогове, парите на каса и паричните средства по разплащателни сметки се оценяват както следва:

- банковите депозити/влогове – по номиналната им стойност и натрупаната лихва към датата, за която се отнася оценката;
- парите на каса – по номинална стойност;
- паричните средства по разплащателни сметки – по номинална стойност.

Признаване и оценяване на финансови активи

При първоначалното придобиване на инвестиции, отчитани по ССПЗ оценката се извършва по цена на придобиване, а при последващо оценяване - по съответния ред и начин, определен в Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество.

Разликите от преоценените стойности на инвестициите, отчитани по ССПЗ се отразяват текущо като приходи или разходи. Всички притежавани от Дружеството инвестиции, отчитани по ССПЗ се класифицират като финансови активи, държани за търгуване и се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, съгласно МСФО 9.

След първоначално признаване всички финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Пазарът се счита за активен, ако сделките за този актив, респ. пасив се извършват с достатъчно честота и обем, така че да осигуряват непрекъсната ценова информация.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Дружеството. Оценъчните методи при липса на активен пазар за съответния финансов актив или финансов пасив представляват ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за дружеството, респ. за фонда оценки, както и включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цената. Входящите данни при оценъчните техники представят пазарните очаквания и измервания за факторите за риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

При невъзможност да се приложи реда и начините за оценка по Наредба № 9 последващата оценка може да се извърши при спазване на принципа на предпазливостта по надлежно и подробно мотивирани и документирани от пенсионноосигурителното дружество методи, които са общопризнати на финансовите пазари, съгласно Наредба № 9. Същите обаче следва да са в съответствие с МСФО 9.

По изключение, когато получената по реда на тази Наредба оценка е в явно противоречие с принципа на предпазливостта, пенсионноосигурителното дружество може да използва определената по реда на наредбата цена за предходния работен ден.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба се признават първоначално по тяхната справедлива стойност за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Те се признават при възникването им в отчета за доходите. Последващата оценка на тези активи е по тяхната справедлива стойност.

Вземанията първоначално се признават по тяхната справедлива стойност, за която се приема цената

им на придобиване. Последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент (ЕЛП). Амортизацията по ЕЛП се включва в печалбата или загубата за текущия период.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания.

Краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност в момента на тяхното възникване. Краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва или доход.

Обезценка

Приемането на МСФО 9 промени счетоводното отчитане на загубите от обезценка за финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни загуби). МСФО 9 изисква от Дружеството да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички финансови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Очакваните кредитни загуби се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент.

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението.

Дружеството приема че кредитния риск се е повишил значително, когато договорните плащания, свързани с актива са просрочени с повече от 30 дни, освен ако то не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

По отношение на вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания Дружеството прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Това означава, че не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата.

Значимите вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Загубата от обезценка на вземания се представя в отчета за всеобхватния доход като други разходи.

По отношение на паричните средства Дружеството прилага общия подход, базиран на присъдени кредитни рейтинги на обслужващите го банки от международни кредитни агенции или БАКР.

По-голямата част от финансовите активи на Дружеството се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата и изискванията за обезценка не се прилагат за тези финансови инструменти.

Освен това, финансовите активи по амортизируема стойност на Дружеството (текущите вземания и парите и паричните средства) са краткосрочни, с добро кредитно качество. Съответно, очакваната кредитна загуба за тях е несъществена.

Дружеството приема, че е налице неизпълнение на условията за даден финансов актив, когато забавянето на договорените парични потоци е над 90 дни, освен ако не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да докаже че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Измерването на очакваната кредитна загуба е функция от вероятността за неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещо развитие.

Отписване

Финансов актив се отписва когато:

- договорните права за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- договорните права за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Фонда е поел задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Фонда е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Фонда нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазил контрола върху него.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

4.7.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват текущите задължения към доставчици, персонала и държавния бюджет за данъци и осигуровки.

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Активите и пасивите на Дружеството, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват в лева към края на всеки работен ден по централния курс на БНБ, валиден за деня, за който се отнася оценката, съгласно изискването на чл.11, ал. 1 от Наредба № 9. Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на фонда по официалния обменен курс към датата на сделката. Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в увеличение или намаление на дохода.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.8. Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца. Банковите депозити се отчитат по номинална стойност на средствата във функционална валута. Начислената по условията на съответния договор лихва към датата на начисляване се отчита като приход.

Подхода за тяхното тестване за обезценка и признаване на очаквани кредитни загуби, във връзка с новия МСФО 9 е оповестен по-горе.

През отчетната 2019 г. бе възстановена признатата през 2018 г. обезценка на парични средства поради депозиране на по-голяма част от тях в банки с по-висок кредитен рейтинг.

4.9. Данъци върху печалбата

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.10. Капитал и специализирани резерви

Регистрираният акционерен капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции. Другите резерви включват законови резерви.

Финансовият резултат включва текущия за периода финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби, определени от отчета за всеобхватния доход.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и загуби от минали години.

„Пенсионноосигурителен институт“ АД осъществявайки дейността си по управление на Фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, гарантира изпълнение на задълженията си към осигурените лица като формира специализирани резерви, регламентирани в Кодекса за социално осигуряване.

Резерв за гарантиране на минимална доходност

Съгласно разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване (КСО) "Пенсионноосигурителен институт" АД поддържа резерв за гарантиране на минималната доходност за управляваните от него Универсален пенсионен фонд и Професионален пенсионен фонд в размер не по-малък от 1 на сто и не повече от 3 на сто от нетните активи на съответния фонд. Отчисленията за този резерв се признават за разход на Дружеството и не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Резервът за гарантиране на минимална доходност се формира от собствени средства на пенсионноосигурителното дружество. Заделените резерви се инвестират и отчитат отделно собствените средства на Дружеството, съгласно изискванията на КСО.

Резервът за гарантиране на минимална доходност се използва при определени условия, когато постигнатата доходност във УПФ и/или ППФ спадне под изисквания от КФН минимум, изчислен на база на доходността от управление на активите на всички подобни пенсионни фондове за последните 24 месеца. В случай, че се наложи използването на резерв за гарантиране на минимална доходност, дружеството прехвърля средства към съответния фонд и тези средства се разпределят по партидите на осигурените лица.

Пенсионни резерви

Съгласно изискванията на КСО Дружеството формира пенсионен резерв с цел изплащане на пожизнени пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ. Пенсионния резерв се формира от собствени средства на Дружеството и от средства на починали осигурени лица от УПФ, които нямат наследници.

Дружеството преизчислява размера на формирувания пенсионен резерв към края на всяка календарна година.

Към края на 2019 г. Дружеството има формиран пенсионен резерв за УПФ в размер на 8 хил.лева.

4.11. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

4.12. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна

оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране прел тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.13. Информация за справедлива стойност

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойностяване.

Определяне на справедлива стойност, методи на остойностяване

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Дружеството оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Дружеството използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност:

- Ниво 1 – Оценка на справедлива стойност, базирана директно на ценови котировки на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценка на справедлива стойност, базирана на наблюдаеми данни, различни от тези в ниво 1, но основани директно или индиректно на тях и съотносими към актива или пасива;

- Ниво 3 – Оценка на справедлива стойност посредством оценъчни техники, включващи данни за актива или пасива, които не са основани на налична пазарна информация (ненаблюдаеми данни).

В процеса на определяне на справедливата стойност на активите и пасивите, Дружеството използва пазарна информация доколкото такава е налична. Където информация от ниво 1 в йерархията на справедливите стойности не е налична, Дружеството прилага методи за остойностяване използвайки максимално наблюдаеми хипотези и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите такива. Методите за остойностяване, използвани за оценяване на справедливата стойност, се прилагат последователно.

Информация относно използваните методи за остойностяване при определяне на справедливата стойност на съответните активи и пасиви, е оповестена по-горе.

Следната таблица обобщава информация за активите, представени по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.:

31.12.2019	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
Финансови активи, оценени по ССПЗ	119	119	-	-
ОБЩО	119	119	-	-

31.12.2018	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
Активи, оценени по ССПЗ				
Финансови активи на разположение за продажба(МСС 39)	122	122	-	-
ОБЩО	122	122	-	-

През 2019 и 2018 г. не са извършвани прехвърляния между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

4.14. Значими преоценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котираните цени на активен пазар. Подробности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу.

Обезценка

Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност. За да определи възстановимата стойност, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи определянето на приложимия дисконтов фактор включва извършване на подходящи корекции на пазарния риск и на рискови фактори, които са специфични за отделните активи.

Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2019 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

Провизия за очаквани кредитни загуби за търговски вземания, лизингови вземания и за обезценка на паричните средства

Политиката на ръководството за определяне и признаване на тези провизии е описана по-горе.

Определяне на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по ССПЗ

Политиката на ръководството за определяне на справедливата стойност и ползването на информация от различните нива на йерархията на справедливата стойност са описани по-горе.

5. Нетекущи активи

5.1. Нетекущи материални активи

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Компютърна техника	16	3
	16	3

В групата нетекущи материални активи се включват активи с полезен срок на експлоатация повече от една година и първоначална стойност над 700 лева. При придобиване на актив от тази група, той

се отчита по стойност, включваща освен покупната цена и всички мита, невъзстановими данъци върху покупката и преките разходи за привеждане на актива в работно състояние.

Последващи разходи, направени за подмяната на част от имоти, машини, съоръжения и оборудване, които са индивидуално счетоводно отразени, включително разходи за ремонт, се капитализират. Други последващи разходи се капитализират само в случаите, при които е вероятно "Пенсионноосигурителен институт" АД да получи в бъдеще икономически изгоди, свързани с актива. Всички останали разходи се отразяват в отчета за доходите като текущи разходи.

5.2. Нетекущи нематериални активи

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Програмни продукти	18	-
	18	-

6. Други нетекущи активи

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Отсрочени данъчни активи	1	1
	1	1

7. Текущи вземания

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Вземания от УПФ „ПОИ“ за такси и удържки	204	158
Вземания от ППФ „ПОИ“ за такси и удържки	30	22
Вземания от ДПФ „ПОИ“ за такси и удържки	2	1
Вземания от клиенти и доставчици	5	-
Други текущи вземания, в т.ч.	5	7
- Начислени към 31.12., лихви по депозити надежиращи след 01.01.2020 г.	3	3
	246	188

Всички оповестени по-горе вземания са текущи. Нетната балансова стойност на тези вземания се приема от ръководството на пенсионното дружество за разумна приблизителна оценка на тяхната справедлива стойност.

8. Парични средства

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Парични средства в брой	-	1
Парични средства в банкови сметки в лева	911	581
Парични средства по банкови депозити в лева	2 532	2 523
Парични средства на специализирани резерви	1 579	1 434
	5 022	4 539
Очаквани кредитни загуби	-	(23)
Нетна стойност на паричните средства	5 022	4 516

През 2019 г. е възстановен целия размер на признатата обезценка на паричните средства през предходната година.

9. Финансови активи на специализирани резерви

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
ДЦК емисия BG 2040013216	119	122
Парични средства в банкови депозити	60	60
	179	182

10. Други текущи активи

Към 31.12.2019 г. другите активи, включващи предплатени разходи за 2020 г. осчетоводени като разходи за бъдещи периоди в размер на 4 хил.

Към 31.12.2018 г. другите активи включващи авансово платени комисионни на осигурителни посредници са в размер на 4 хил. лева.

11. Собствен капитал

11.1. Акционерен регистриран капитал

Регистрираният капитал на дружеството към 31.12.2019 г. е 6 440 хил. лева, съответно към 31.12.2018 г. - 6 440 хил. лева.

Към края на 2019 г. акционерите в «Пенсионноосигурителен институт» АД са:

1. „Ест“ АД, притежаващ 1 250 бр. акции от капитала на дружеството;
2. Сдружение Съюз за стопанска инициатива, притежаващо 50 бр. акции;
3. „Пела“ ЕООД, притежаващ 4 940 бр. акции от капитала на дружеството.
4. „Соломон Груп“ АД притежаващ 200 бр. акции от капитала на дружеството.

През 2019 г. няма промяна в размера и структурата на капитала на дружеството.

11.2. Финансов резултат

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Непокрита загуба	(3 433)	(3 793)
Текуща печалба	467	401
	(2 966)	(3 392)

12. Специализирани резерви

Като специализирани резерви дружеството отчита сумите, отчислени съгласно разпоредбите на КСО за гарантиране на минималната доходност в управляваните от "Пенсионноосигурителен институт" АД фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване в размер на 1 % от стойността на нетните активи на съответния фонд, намалена със сумата на резерва за гарантиране на минимална доходност, заделен в самите фондове.

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Резерв за гарантиране на минимална доходност на УПФ	1 523	1 382
Резерв за гарантиране на минимална доходност на ППФ	225	225
Пенсионен резерв на УПФ	8	8
	1 756	1 615

Към края на 2019 г. по отделни сметки на дружеството, в съответствие с изискванията на КСО, са заделени парични средства за гарантиране на минималната доходност:

- в ППФ "Пенсионноосигурителен институт" в размер на 202 хил. лева (2018 г. – 202 хил. лева);
- в УПФ "Пенсионноосигурителен институт" в размер на 1 368 хил. лева (2018 г.–1 224 хил. лева).

13. Текущи задължения

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Задължения към доставчици	41	61
Данъчни задължения	5	4
Задължения към персонала	86	83
Задължения към осигурителни предприятия	29	29
	161	177

Към 31.12.2019 г. дружеството има задължения към свързани лица – „Пела“ ЕООД (собственик-акционер) в размер на 9 хил. лева (2018 г. - 9 хил. лева) и към ЗК „Лев инс“ АД (свързано лице с акционер) – 1 хил. лева (2018 г. – 3 хил. лева).

Данъчните задължения към 31.12.2019 г. са във връзка с дължим данък върху доходите на физически лица в размер на 5 хил. лева. Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет тези задължения на дружеството са своевременно погасени в предвидения законов срок.

Задълженията към персонала са формирани от начислени, но неизплатени трудови възнаграждения за м.12.2019 г. в размер на 86 хил. лева, в това число и за компенсируеми отпуски - 33 хил.лева, както и от възнаграждения по договори за управление и контрол на членовете на СД в размер на 8 хил. лева.

14.1 Приходи от пенсионноосигурителна дейност

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
I. Приходи от такси и удържки, в това число:	2 326	2 295
1.Приходи от УПФ	2 028	1 982
2.Приходи от ППФ	288	306
3.Приходи от ДПФ	10	7
II. Приходи от управление на собствени средства	15	19
1.Приходи от лихви	12	19
2. Други приходи	3	-
III. Приходи от инвестиране на специализирани резерви, в т. число:	5	4
1.приходи от лихви	4	4
2.приходи от преоценка на ДЦК	1	-
	2 346	2 318

Приходите в дружеството от такси на УПФ и ППФ са формирани от инвестиционна такса, такса върху вноските и такса за прехвърляне в друг фонд. Дължимите на дружеството такси от ДПФ включват освен гореизброените и встъпителна такса и такса при изтегляне.

Приходите от управление на собствени средства се формират от приходи от лихви 12 хил. лева и 3 хил. други приходи.

14.2 Други приходи от управление на собствени средства - приходи от възстановена преценка на парични средства

През 2019 г. е отчетено възстановяване на призната очаквана загуба от парични средства по банкови сметки през предходната година в общ размер на 23 хил. лева, поради промяна на обслужващата банка с по-висок кредитен рейтинг.

15. Разходи по видове

15.1. Разходи за материали и консумативи

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
- гориво	2	11
- формуляри	8	23
- канцеларски материали	2	2
- офис консумативи	1	1
- други	1	2
	14	39

15.2. Разходи за външни услуги

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
- осигурителни посредници (юридически лица)	41	259
- актюерски и одиторски услуги	46	44
- поддръжка на ИТ продукти и системи	129	100
- попечителски услуги	101	55
- такси за КФН	229	219
- наеми	19	35
- пощенски и телефонни услуги	27	8
- такси за БАДДПО	21	25
- публикации	3	1
- други услуги	49	32
	665	778

15.3. Разходи за възнаграждения

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
- за възнаграждения по трудови договори	646	654
- за възнаграждения по трудови договори (инвестиционен посредник)	23	11
- за възнаграждения по граждански договори	10	23
- за възнаграждения по граждански договори (осигурителни посредници физически лица)	103	20
- за възнаграждения по договори за управление	105	117
	887	825

В разходите за трудови възнаграждения за 2019 г. са включени и начислени разходи по компенсируеми отпуски на персонала.

15.4. Разходи за осигуровки

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
- за осигуровки, в т.ч.	136	141
-инвестиционен посредник	5	1
-граждански договори осигурителни посредници	8	19
-граждански договори	1	3
-трудови договори	111	112
-договори за управление	11	6
- за социални разходи (ДПФ)	14	16
	150	157

В разходите за осигуровки за 2019 г. са включени и начислени разходи за осигуровки, свързани с начислени суми по компенсируеми отпуски на персонала.

15.5. Разходи за амортизация

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
- амортизации на нетекущи материални активи	17	1
	17	1

15.6. Други разходи

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
- разходи за данъци	-	1
- разходи за командировки	11	13
	11	14

16. Разходи за управление на собствени средства

Тук са включени разходи за комисионни и такси за сметка на дружеството в размер на 13 хил. лева.

17. Разходи за инвестиране на специализираните резерви

<i>в хил. лева</i>	<i>в хил. лева</i>	
	2019 г.	2018 г.
Разходи от преоценка на ценни книжа	4	3
Разходи за такси и комисионни	-	5
	8	8

18. Разходи за заделени специализирани резерви за гарантиране на минимална доходност на УПФ и ППФ и пенсионен резерв в УПФ

<i>в хил. лева</i>	<i>в хил. лева</i>	
	2019 г.	2018 г.
Начислен резерв за минимална доходност за ППФ	-	1
Начислен резерв за минимална доходност за УПФ	141	89
	141	90

19. Финансов резултат за текущия период

<i>в хил. лева</i>	Година, приключила на 31 декември	
	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Печалба след данъци	467	401

20. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за знаменател е използвана величината — нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е както следва:

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
Нетна печалба, подлежаща на разпределение (в хил. лева)	467	401
Среднопретеглен брой акции	6 440	6 440
Основен доход на акция (лева за акция)	0,07	0,06

21. Възнаграждение за одит и договорени процедури

Възнаграждението за съвместен одит на финансовия отчет на „Пенсионноосигурителен институт“ АД и на управляваните от него фондове за 2019 г. е в размер на 42 хил. лева с включен ДДС, съответно за 2018 г. - 42 хил. лева с включен ДДС. В тази сума са включени и възнагражденията за договорени процедури във връзка с изискването на КСО за заверка на надзорните справки, както и за доклада за системата за управление на пенсионното дружество.

През годината съвместните одитори не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита на дружеството. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

22. Условни активи и пасиви

Дружеството оповестява условни активи в размер на 5 хил. лева към края на 2019 г., представляващи внесени гаранционни вноски за управление от членовете на Съвета на директорите, съответно към края на 2018 г. - 5 хил. лева.

23. Сделки със свързани лица:

Идентифициране на свързани лица

Свързано лице на „Пенсионноосигурителния институт“ АД, в качеството му на управляващо дружество са управляваните от него Фондове, както и ключовия управленски персонал.

Краен собственик на капитала

Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. краен собственик на капитала на пенсионното дружество е Ива Петкова Павлова.

Пряк собственик на капитала

Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. пряк собственик на капитала на пенсионното дружество е „Пела“ ЕООД.

Непряк собственик на капитала

Ива Петкова Павлова е собственик на прекия собственик на капитала на пенсионното дружество и съответно е непряк собственик на капитала на пенсионното дружество към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г.

Дружества под общ контрол

Дружества под общ контрол са всички дружества, върху които крайния собственик на капитала притежава контрол.

Други свързани лица

Към 31 декември 2019 г. крайният собственик на капитала на пенсионното дружество упражнява значително влияние върху: АС БГ ЕООД, Соломон груп АД, Екотур ООД, С Експрес груп АД, ЗК Лев инс АД, Лев Корпорация АД.

Свързаните лица на Дружеството включват собствениците-акционери и свързаните с тях лица, ключов управленски персонал, управляваните от Дружеството УПФ „Пенсионноосигурителен институт”, ППФ „Пенсионноосигурителен институт ” и ДПФ „Пенсионноосигурителен институт ”.

Сделки с УПФ, ППФ, ДПФ

в хил. лева

	2019 г.	2018 г.
Приходи от такси УПФ	2 028	1 982
Приходи от такси ППФ	288	306
Приходи от такси ДПФ	10	7
	2 326	2 295

Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал, съгласно действащата политика за възнагражденията в пенсионното дружество, включват следните разходи:

	2019 г.	2018 г.
<i>Краткосрочни възнаграждения:</i>		
Заплати	105	117
Разходи за социални осигуровки	11	6
Общо възнаграждения	116	123

Към края на 2019 г. ключовия управленски персонал на пенсионноосигурителното дружество разполага с индивидуални партии във управлявания от него УПФ в качеството им на осигурени лица.

Сделки със свързани лица

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
Разходи за наем с ЗК „Лев инс“ АД	12	26
Разходи за поддръжка на програмен продукт с „Лев Корпорация“ АД	1	1
	13	27

Разчети със свързани лица в края на годината

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
Текущи вземания от:		
-УПФ	204	158
-ППФ	30	22
-ДПФ	2	1
Общо вземания от свързани лица	236	181

<i>в хил. лева</i>	2019 г.	2018 г.
Текущи задължения към:		
ЗК „Лев инс“ АД	1	3
„Пела“ ЕООД	9	9
Ключов управленски персонал	8	6
Общо задължения към свързани лица	18	18

24. Безналични сделки

През представените отчетни периоди пенсионното дружество не е осъществявало инвестиционни и финансови сделки, при които да не са използвани пари или парични еквиваленти и които да не са отразени в отчета за паричните потоци.

25. Събития след датата на баланса

За периода след датата на съставяне на годишния финансов отчет на фонда за 2019 г. настъпи значително за дейността на дружеството събитие - световната пандемия от коронавирус, разтърсила световния социален и икономически живот. Породилите се страхове на инвеститорите, от несигурността и изхода от ситуацията, предизвикаха висока волатилност на световните финансови пазари. Тази волатилност доведе до „исторически“ дневни спадове на основните световни индекси и на световните капиталови пазар. Разразилата се „ценова война“ между Русия и Саудитска Арабия на петролните пазари и намаленото търсене на петрол, вследствие на световната пандемия от корона вирус, допълнително оказаха натиск на световните капиталовите пазари и на стойността на активите.

Наслагването на всички гореспоменати фактори доведе до създаването на форсмажорна ситуация. В такава ситуация трябва да се взимат и извънредни мерки, за да се запази непрекъсваемостта на работата и да се гарантира живота и здравето на служителите. Осигури се дезинфекция на работните места. Служителите които могат да извършват ежедневните си служебни задължения дистанционно, преминаха на режим – работа от къщи. По отношение на инвестициите - Дружеството полага максимални усилия до

колкото е възможно в ситуация на паническо разпродаване на активи на фондовите пазари, да се минимизират загубите от текущи сделки. До момента във Дружеството не се извършват инвестициите в рискови активи. На 25.02.2020 г. се проведе заседание на комитета по риска, на което ценовия риск беше оценен като висок. Очакват се, макар и силно редуцирани, постъпления от инвестиционни такси от страна на управляваните фондове през текущата година.

26. Политика на ръководството по отношение на риска

Структури, отговарящи за управлението на риска

Дейностите по идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете се осъществяват от:

- **Комитет по управление на риска**
Комитетът по управление на риска се състои от Изпълнителен директор, Инвестиционен консултант и Мениджър по управление на риска;
- **Специализирана служба „Вътрешен контрол”** във връзка с периодични проверки на системата за наблюдение, измерване и управление на риска;
- **Звеното, съответно лицето, осъществяващо функцията по вътрешен одит** проверява и оценява адекватността и ефективността на системата за управление на риска.
- **Съвет на директорите и изпълнителните директори на пенсионноосигурителното дружество.**

Общи положения

Комитетът по управление на риска е спомагателен, консултативен орган, който съдейства на Съвета на директорите. Комитетът по управление на риска, разглежда и анализира информация свързана с дейностите по наблюдение, измерване, отчитане и управление на рисковете, свързани с инвестиране на средствата на Фонда. Комитетът провежда периодични заседания, на които взетите решения се отразяват в протокол. Решенията на комитета имат препоръчителен характер за Съвета на директорите на дружеството. Правилника за дейността на комитета се утвърждава с протокол на Съвета на директорите

За измерването на различните видове се използват следните методи:

Лихвен риск е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Лихвеният риск се измерва, чрез един от следните количествени методи:

1. За конкретен инструмент или на чрез калкулация ниво портфейл на среднопретеглена стойност на показателя Модифицирана Дюрация, който измерва чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти.

2. Рискова премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и ДЦК със сходен падеж. Анализира се нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Таблицата по-долу представя чувствителността към промените на ефективните лихвени проценти на финансовите активи към 31 декември 2019 г., от която е видно че всички финансови инструменти са с фиксирана лихва, т.е. дружеството не е изложено на съществен лихвен риск.

в хиляди лева

Инструменти с фиксирана лихва

Парични средства по банкови сметки	2 490
Български ДЦК	119
Банкови депозити	2 592
Общо инструменти с фиксирана лихва	5 201

Валутен риск е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент, деноминиран във валута, различна от лев и Евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/Евро. Валутен риск се измерва, чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута, различна от лева и евро, като процент от нетните активи на Дружеството съответно пенсионния фонд.

в хиляди лева

Активи	2019 г. Лева	2019 г. Евро	2019 г. Общо
Парични средства по разплащателни сметки	2 490	-	2 490
Банкови депозити	2 592	-	2 592
ДЦК	119	-	119
Вземания	246	-	246
Общо активи	5 447	-	5 447
Пасиви			
Специализирани резерви	1 756	-	1 756
Текущи задължения	161	-	161
Общо пасив	1 917	-	1 917

Ценови риск, свързан с инвестиции, е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Ценовият риск, свързан с инвестиции в акции се измерва, чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

(1) Историческа волатилност измерена, чрез стандартно отклонение се изчислява, въз основа исторически данни на база използваните цени за преценка за съответната акция за период от 1 година или времеви период - 3 месечна извадка.

(2) β -коефициента към индексите на съответните пазари.

(3) При невъзможност за прилагане на ал. 1 и 2, Дружеството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции, като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

* β -коефициент е мярка за променливостта на величината на дохода или на стойността на една ценна книга, или на портфейл ценни книжа спрямо величината на дохода на цялостния пазар.

Ценовият риск, може да бъде свързан и с инвестиции в недвижими имоти - промяната на инвестиция свързана с недвижими имоти, при неблагоприятни промени в нивата на пазарните цени.

Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Дружеството разглежда три основни вида кредитен риск:

Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти, разрешени от нормативната база. Фондовете и Дружеството нямат сделки с форуърди и суапи за 2019 г.

Сетълмент риск – измерва се чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от нетните активи на Фонда. За 2019г. Дружеството няма неприключили сделки.

Инвестиционен кредитен риск е риска от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др.

При управлението на кредитния риск от потенциални контрагенти се изисква наличието на висок кредитен рейтинг, определен съгласно нормативната уредба.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като кредитна експозиция, на базата на рейтинги от рейтингови агенции Мудис, Фич, БАКР и Стандарт енд Пуърс, обобщени към рейтинговата скала на Стандарт енд Пуърс там където тези рейтинги са приложими:

<i>в хиляди лева</i>	2019 г.
Държавни ценни книжа	
Без рейтинг	119
Банкови депозити	
BBB-	2 592
Парични средства	
BBB-	2 479
BBB	11
Общо	5 201

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия, за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения и невъзможността даден актив и/или хеджиращ инструмент, да бъде продаден/купен поради липса на купувач/продавач. Измерването на ликвидния риск става чрез наблюдение на нивото на необходимите средства за определен период, които следва да се изплатят на осигурените лица и пенсионерите на съответния фонд или на техните наследници, както и на нивото на необходимите средства свързани с формирането на резерви, управление на активите и пасивите и осъществяването на дейността на Дружеството и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

В следващата таблица е представен анализ на активите и пасивите на Дружеството, представени по тяхната балансова стойност към 31 декември 2019г. според остатъчните срокове до техния падеж.

Към 31 декември 2019 г.

<i>в хиляди лева</i>	От 1 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи								
Парични средства	2 490	-	-	-	-	-	-	2 490
ДЦК	-	-	-	119	-	-	-	119
Банкови депозити	-	2 592	-	-	-	-	-	2 592
Вземания	246	-	-	-	-	-	-	246
Общо активи	2 736	2 592	-	119	-	-	-	5 447
Пасиви								
Специализирани резерви	-	-	-	-	-	-	1 756	1 756
Текущи задължения	161	-	-	-	-	-	-	161
Общо пасиви	161	-	-	-	-	-	1 756	1 917

През отчетния период Дружеството няма отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения, не са ползвани външни източници за осигуряване на ликвидни средства, изпълнението на текущите задължения е било в срок.

Концентрационен риск е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Измерването на риска от концентрация се осъществява, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент и/или група свързани лица като процент от нетните активи.

Към 31 декември 2019 г. инвестициите в Дружеството са съобразени със съществуващите нормативни регулации и приетите във връзка с тях вътрешни правила и политики.